

SŁOWO OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk Czytelników kolejny numer czasopisma – numer specjalny, niemal w całości poświęcony nazwom własnym. Tom zawiera 33 artykuły Autorów z Polski i z zagranicy, pokazujące funkcjonowanie nazw własnych w przestrzeni wielokulturowej. Teksty te – zróżnicowane tematycznie i metodologicznie – ilustrują wieloaspektowość aktualnie podejmowanych badań onomastycznych.

Sfera proprialna języka to swoisty magazyn kulturowy; to leksyka, która dokumentuje przeszłość, a także interpretuje (waloryzuje, opisuje, konkretyzuje) terażniejszość. Nomina propria są tym medium, które przekazuje wiedzę o nazywanym obiekcie innym użytkownikom języka. Jako symptomy kultury, onimy są wręcz niezniszczalne. Ich potencjał informacyjny nie ogranicza się jednak do nich samych jako znaków wyrwanych z kontekstu, utrwalonych w różnorodnych spisach spisach i wykazach. Propria mają zdolność nabywania nowych znaczeń dzięki kontekstowi językowemu i kulturowemu oraz dzięki swojemu potencjałowi komunikacyjnemu wynikającemu ze znaczeń konotacyjnych. Zauważają to onomaści, dlatego dynamicznie rozwijającą się subdyscyplinę językoznawstwa, jaką jest onomastyka, cechuje interdyscyplinarność, wielopłaszczyznowość ujęć oraz wielość perspektyw badawczych.

Także artykuły zamieszczone w tym numerze poruszają różnorodne aspekty teoretyczne i praktyczne badań. Są tu prace o charakterze przeglądowym, syntetyzującym, a także analitycznym, skupione wokół aksjologii, pragmatyki komunikacyjnej, pamięci zbiorowej, tożsamości, uniwersalizmu i lokalizmu, religii i narodowości, pograniczy i tygli językowo-kulturowych, terminologii, pragmalingwistyki, interkulturowości, wtórnych użyć nazw własnych, mód nazewniczych.

Artykuły prezentowane w tym numerze zostały zgrupowane w cztery części. W pierwszej zamieszczono teksty, których autorzy analizują antroponimy dawne i współczesne w różnych kontekstach historycznych i kulturowych: na inskrypcjach nagrobnych, z perspektywy mody językowej (i nie tylko językowej), w kontekście przepisów prawa. Opisują przy tym nazwy osobowe polskie, ale też antroponimy sygnujące przedstawicieli innych grup etnicznych zamieszkujących nasz kraj.

Drugą część wypełniają artykuły poświęcone szeroko pojętej toponimii (ojkonimia, mikrotoponimia, hydronimia, oronimia, urbanonimia). Znajdziemy tu zarówno teksty poruszające zagadnienia metodologiczne (np. digitalizacja zasobów onimicznych, homonimia nazewnicza, uniwersalia onomastyczne), jak i artykuły analityczne poświęcone wybranym typom nazw czy wybranym rdzeniom propriów.

Najbardziej różnorodna jest trzecia część numeru czasopisma. Umieszczono w niej artykuły metodologiczne, ale także materiałowe i analityczne, dotyczące różnych kategorii proprialnych: eponimów, onimów w literaturze oraz w przestrzeni medialnej i internetowej, chrematonimów i urbochrematonimów, zoonimów, ideonimów. Autorzy dokonują analiz funkcjonalnych, omawiają strategie nazewnicze, poszukują uniwersaliów onimicznych, opisują przeobrażenia kulturowe rejestrowane przez nazwy własne.

Ostatnia część to teksty wykazujące mniejszy związek ze sferą propriálną. Autorzy zamieszczonych tu prac analizują aspekty komunikacyjne w zakresie etyki językowej oraz agresji werbalnej, polszczyzny medialnej, a także morfologii języków obcych.

* * *

Bardzo dziękujemy licznemu gronu Recenzentów za wnikliwość, cenne uwagi merytoryczne i inspirującą dyskusję w trakcie przygotowywania tekstów do druku. Wyrażamy nadzieję, że zaprezentowane w tym numerze *Słowa* wyniki badań, analiz i dociekań naukowych wzbogacą dorobek dyscypliny, a także staną się inspiracją dla dalszych badań onomastycznych.

Agnieszka Myszk
Ewa Oronowicz-Kida
Robert Słabczyński